

VELITELSKO-ŠTÁBNÍ CVIČENÍ

jako

MODEL OZBROJENÉHO ZÁPASU

Skutečnost, že předmět zkoumání vojenské vědy, tj. ozbrojený zápas existuje jen v omezených časových intervalech a že studovat tento proces až při jeho realizaci by bylo velmi pozdě, vedlo k tomu, že vojenská věda si vytváří specifické experimenty, tj. cvičení různého typu. V článku se budu zabývat pouze jedním druhem cvičení a to velitelsko-štábním cvičením (dále jen VŠC). Přitom půjde o rozbor VŠC jako vědeckého modelu ozbrojeného zápasu, který má poskytnout nové poznatky o ozbrojeném zápase. Nejde tedy o rozbor VŠC jako druhu přípravy velitelů a štábů.

Pokud jde o systémovou charakteristiku hmotných nositelů ozbrojeného zápasu, viz můj článek v č. 4/1969.

SYSTÉMOVÁ CHARAKTERISTIKA „VELITELSTVÍ“ JAKO PRVKU SYSTÉMU VLASTNÍHO VOJSKA

V odborné literatuře se setkáváme s těmito pojmy: štáb, vševojskový štáb, velitelské štáby.

Pojmu štáb zpravidla používáme pro systém skládající se z několika oddělení, která jsou přímo podřízena náčelníku štábu.

Pojmu „velitelství“ používáme ve dvou rozlišovacích úrovních. Jednak jako systém zahrnující velitele, štáb a štáby (oddělení) druhů vojsk a služeb a pomocné jednotky a jednak jako souhrn hlavních funkcionářů velitelství, tj. velitele, NŠ, ZVP, ZT atd.

Neexistuje tedy pojem, který by označoval takový systém, který zahrnuje velitele, štáb, štáby (oddělení) druhů vojsk a služeb, tzn. takové prvky, které jsou ve velení rozhodující.

V tomto článku používám pojem „velitelství“ k označení systému, který zahrnuje velitele, štáb, štáby (oddělení) druhů vojsk a služeb, abych nemusel pokaždé vyjmenovat tyto rozhodující prvky. U veli-

telství vycházím z těch vlastností, které byly určeny pro systém „vlastní vojska“. Vzhledem ke specifické velitelství jako řídicího prvku, je vhodné některé vlastnosti vypustit, protože nemají funkční charakter ve vztahu k velení. Z toho důvodu uvažuji pouze tyto vlastnosti:

- rozhodnutí,
- přesun,
- zabezpečení spojení,
- psychický stav,
- fyzický stav,
- vycvičenost.

V příloze 1 rozvádím vztahy vlastností prvků systému „vlastní vojska“, systému „nepřítel“ a „okolí“ k jednotlivým vlastnostem prvku „velitelství“. Vztah chápou v tomto případě jednostranně a to v obecné formě x_i ; má nějaký vliv na x_j , přičemž x_i jsou vlastnosti prvků ozbrojeného zápasu (bez prvku velitelství) ze systému „vlastní vojska“ a x_j jsou vlastnosti „velitelství“. Zde rozlišuji dvě kvality vztahů a to informační, označené „i“

a hmotné, označené „h“. Za hmotné vztahy považují takové vztahy, které hmotně, nebo energeticky působí svojí reálnou existencí přímo na některou vlastnost „velitelství“. Prvek „velitelství“ jsem zvolil na úrovni velitelství divize, tzn. že má podřízený další velitelství, shrnované do pojmu „podřízení“.

Celkem zde je 77 hmotných vztahů a 76 informačních vztahů, tj. celkem 153 vztahů.

V příloze 2 jsem rozvedl vztahy operačního směru, tj. působení vlastností prvku „velitelství“ na systém „vlastní vojska“, na systém „nepřítel“ a na „okolí“. Zde neuvádím vztahy mezi jednotlivými vlastnostmi uvnitř prvku „velitelství“. Ty uvádím pro přehlednost v příloze 3. Celkem je zde 32 hmotných vztahů a 28 informačních vztahů, tj. celkem 60 vztahů. Součet tabulek ukazuje, že v průběhu ozbrojeného zápasu se i při tak malé rozlišovací úrovni, kde z vlastních vojsk a nepřítelů uvažují pouze po 23 vlastnostech, a u okolí a u velitelství dokonce jen po 6 ti vlastnostech, může realizovat mezi „velitelstvím“ a ostatními prvky ozbrojeného zápasu a okolím 213 vztahů, z toho 109 hmotných a 104 informačních.

Přitom úplně pomíjím takové vztahy, jako vztah přesunu velitelství a materiálního zabezpečení velitelství, které neřadím do podstatných vlastností velitelství a řadu dalších.

Při použití těchto tabulek a jejich rozborů chci upozornit, že počet i kvalita vztahů závisí na výběru podstatných vlastností prvků velitelství a ostatních prvků ozbrojeného zápasu. Předpokládám, že pro potřeby tohoto rozboru jsem vybral podstatné vlastnosti jak velitelství, tak ostatních prvků ozbrojeného zápasu.

Z přílohy 1 a 2 je zřejmé, že **při VŠC řada vztahů nebude reálně existovat a**

jmenovitě hmotných vztahů prostě z toho důvodu, že není reálný nepřítel ani reálná vlastní vojska. Proto je nutné v rozboru adekvátnosti VŠC, jako modelu ozbrojeného zápasu pečlivě ujasnit:

— které vztahy budou reálně existovat a které ne,

— které neexistující vztahy může modelovat RC a RS a které podmínky musí přitom dodržet. Zvláště, které hmotné vztahy může nahradit informačními vztahy, — které vztahy nelze v žádném případě modelovat a jaké z toho plynou závěry.

Vzhledem k tomu, že se VŠC zúčastní pouze jednotlivá velitelství, můžeme hovořit pouze o modelování určité omezené části procesu ozbrojeného zápasu a to té části, kde se zúčastní jednotlivá místa velitelství.

Ke kratšímu vyjadřování používám termín „**systém divize**“, což je název pro systém, jehož prvky jsou všechna cvičící velitelství a pomocné jednotky (včetně spojovacích jednotek), tj. v tomto případě velitelství divize a velitelství podřízených a posilových útvarů, přičemž **vztahy** mezi těmito prvky jsou vztahy podřízenosti a informování.

V dalším se tedy zabývám adekvátností chování „**systému divize**“ na VŠC a v ozbrojeném zápase.

Celý úkol je komplikován tím, že:

— originál, tj. ozbrojený zápas za oboustranného použití jaderných zbraní dosud neexistoval,

— představu o tom, jak by mohl tento ozbrojený zápas vypadat, vytváří teorie vojenského umění, která je společenskou vědou se všemi důsledky.

Proto je VŠC vlastně modelem teorie vojenského umění a nikoliv přímo ozbrojeného zápasu.

ZOBRAZENÍ HMTNÝCH A INFORMAČNÍCH VZTAHŮ REALIZOVANÝCH V OZBROJENÉM ZÁPASE V MODELU VELITELSTVÍ A JEHO OKOLÍ NA VŠC

Hmotné vztahy existující v ozbrojeném zápase můžeme rozdělit na tyto kategorie:

— vztahy realizované s cílem ničení (umlčení), které můžeme zahrnout do kategorie paleb všeho druhu,

— vztahy realizované objektivní fyzickou existencí vojsk a jejich činností,

— vztahy realizované objektivní existencí terénu a povětrnostní situace.

Vztahy prvního druhu se v praxi VŠC vůbec nevyskytují (kromě málo realizované destrukce terénu). Rovněž vztahy druhého druhu se nevyskytují pro faktickou

neexistenci vojsk. Vyskytují se pouze vztahy realizované objektivní existencí přírodního prostředí, ovšem bez realizace změn, způsobených v něm bojovou činností obou válčících stran.

Tyto vztahy musíme zobrazovat pomocí druhých vztahů a to informačních, které realizuje RC a RS při „rozehrě cvičení“. Na objektivním zobrazení možných hmotných vztahů do informačních vztahů a na respektování těchto informačních vztahů cvičícími závisí adekvátnost vytvářeného modelu, tj. chování velitelství při VŠC.

Jiná je situace u **informačních vztahů**, které na VŠC realizujeme ve stejném „jazyku“ jako při VŠC.

V příloze 1 a 3 k vyjádření těch hmotných vztahů, které plně neodpovídají jejich realizaci v ozbrojeném zápase, používám symbolu „h“ a k vyjádření informačních vztahů, které realizuje ŘC a RS symbolem „i“. Tohoto druhého symbolu použiji i v takových případech, kdy ŘC a RS zobrazuje hmotný vztah informačním vztahem.

Podobnost struktury „velitelství“ v ozbrojeném zápase a na VŠC

Z definice struktury systému a pojetí korespondence originálu a modelu vyplývá, že při porovnávání podobnosti struktury dvou systémů je nutné porovnávat prvky a vztahy mezi jejich vlastnostmi.

Podobnost prvků systému „velitelství“

Pokud jde o **prvky** můžeme konstatovat, že v obou systémech jsou zdánlivě stejné, protože při cvičeních je snaha dodržovat tabulky válečných počtů. Ovšem ani to není vždy pravidlem. V mnoha případech cvičící velitelství zesilujeme nad tabulky počtů a to jak technikou, tak lidmi. V některých případech dokonce organizujeme zvláštní rádiové směry divize — pluk s technikou a obsluhami tabulkově určenými pro organizaci plukovních sítí.

Při podrobném studiu jednotlivých lidských prvků se ukáže, že v ozbrojeném zápase působí jedna z jejích vlastností — **psychický stav** — zpravidla podstatně jinak, než na cvičeních. Vědomí konkrétního ohrožení života může vyvolat u některých jedinců, zvláště v počátečním období války takový stav, že dojde k podstatnému snížení výkonnosti, ztráty pracovní iniciativy, růstu nervozity apod. U jiných pracovníků naopak vzroste odpovědnost, iniciativa a intenzita práce. Konkrétní psychický stav a jeho vliv na pracovní výkonnost příslušníků velitelství můžeme velmi těžko odhadnout. Zvláště problematické je to v současné době, kdy předpokládáme použití zbraní hromadného ničení, o jejichž „poměru psychického účinku“ není nic známo. Vzhledem k neznalostem možného účinku nemůžeme jej ani modelovat, ani započítat nějakým opravným koeficientem.

Další vlastností, mající vliv na lidský prvek a jeho pracovní výkon, je **fyzický stav**. Fyzický stav ovlivňuje řada faktorů, z nichž nejdůležitější je psychický stav, délka pracovní doby, intenzita práce a vliv

prostředí. Psychický stav nemůžeme modelovat a proto na VŠC nemůžeme počítat s jeho stejným působením jako v poli. **Délka pracovní doby** sice v denních výkonech může odpovídat činnosti v poli, ale ve svém souhrnu je na cvičení podstatně kratší. VŠC trvají zpravidla 3 až 4 dny. Armádní útočná operace může trvat 4 až 5 dní a frontové až 10 dní. Podle zkušeností ze cvičení předpokládáme, že nejméně 50 % divizí bude nepřetržitě v bojové činnosti po celou dobu armádní operace a nejméně 30 % divizí frontu bude v bojové činnosti po celou dobu frontové operace. I když jednotlivé divize budou dočasně vyvedeny z boje, soustředěny a nebo přesunuty na jiný úsek, velitelství divizí musí neustále pracovat i když s menší intenzitou. Zkušenosti ze cvičení ukazují, že velká většina příslušníků velitelství pracuje nejméně 20 hodin denně a hlavní funkcionáři někdy nespí po celou dobu cvičení. To vede k velkému vyčerpání hlavních funkcionářů velitelství. Předpokládám, že kdyby bojová činnost trvala nepřetržitě 6—10 dní, došlo by k úplnému vyčerpání lidí a tím i ochromení velení.

Pokud jde o **intenzitu práce** můžeme předpokládat, že odpovídá intenzitě práce velitelství v poli, pokud budou reálně modelovány vstupy a výstupy z velitelství. Nebude-li tomu tak, pak ani intenzita práce nebude taková jako v poli.

Vliv prostředí zkoumáme ze dvou hledisek a to, jako vliv vnitřního prostředí a jako vliv vnějšího prostředí. Pokud jde o konkrétní vnitřní technické podmínky pracovišť, vcelku odpovídají i podmínkám v poli, pokud nebudou ztráty na technice. V některých případech budou v poli i lepší, protože budeme využívat i obytných budov. Podstatně jiné je však vnější prostředí. V polních podmínkách počítáme s údery letectva, palběnými přepady dělostřelectva a jadernými údery. Tyto podmínky nelze modelovat se všemi doprovodnými účinky a v nejlepším případě je můžeme pouze imitovat. Jediný vliv, který můžeme skutečně modelovat, je vliv zamořeného ovzduší. Lze předpokládat podle hrubých výpočtů, že např. velitelství divize bude pracovat asi 10 % času v zamořeném prostředí, kdy bude používat ochranných prostředků jednotlivce, tzn. v průměru 2,5 hod. denně, tedy za dva dny vedení boje nejméně 5 hodin. Na cvičeních se zpravidla pracuje v maskách nejméně 2 hodiny. Proto ani zde nejsou stejné podmínky jako v poli.

Závěrem k rozboru podobnosti fyzického stavu můžeme konstatovat, že v polních podmínkách existují vlivy, které na jeho

snížení působí daleko účinněji, než na cvičeních. Z těchto vlivů nelze modelovat fyzické vlivy a psychické vlivy způsobené činností nepřítele. Vliv intenzity práce závisí na realitě s jakou ŘC a RS hodnotí vstupní a výstupní informace. Délku pracovní doby a intenzitu působení prostředí můžeme na cvičeních modelovat; zpravidla však neodpovídá skutečnosti.

Vnitřní vztahy vlastností velitelství nerozebírám (pro rozsáhlost), ale je shrnuji v příloze 3. Taktéž neuvádím porovnání adekvátnosti chování velitelství na VŠC s chováním velitelství v ozbrojeném zápase. V příloze 1 je však sloupec „na VŠC“, který zahrnuje výsledky rozboru.

Závěrem k porovnání adekvátnosti chování velitelství mohu konstatovat, že řadu **hmotných vztahů lze modelovat jejich převedením péčí RS a ŘC na informační vztahy**, ale že se zpravidla v průběhu VŠC neuskutečňují. Jde o tyto vztahy:

— **vliv palby** všeho druhu na průjezdnost komunikací a terénu a na stupeň zamoření ovzduší,

— **vliv přesunu vlastních vojsk** reálným vyhodnocováním obsazení komunikací a tím stížením přesunů jednotlivých příslušníků velitelství i velitelství jako celku,

— **vliv zabezpečení spojení** reálným rozmístováním a přemísťováním prvků vedení, včetně koncových rozhodčích a představitelů nadřízeného velitelství, zaručením frekvencí obsazených nepřitelem a vlastními vojsky, a rušením odpovídajícím pravděpodobné činnosti nepřítele.

— **vliv ženijního zabezpečení pohybu** tím, že bude respektován vztah palby všeho druhu na komunikace s přihlédnutím k plánované činnosti jednotek použitých na zabezpečení pohybu. Zde musíme pečlivě zvážit realitu plánovaných úprav a realizovat jen takové, které můžeme splnit,

— **vliv materiálně technického zabezpečení** lze realizovat podrobným rozбором možností vlastních prostředků materiálně technického zabezpečení a zvážení jejich vyčlenění pro zabezpečení velitelství,

— **vliv palby nepřítele** na terén a ovzduší lze realizovat stejně jako vliv vlastní palby a to reálným určováním ztrát z příslušníků velitelství.

Realizace těchto hmotných vztahů především do adekvátnosti informačních vztahů však předpokládá **hluboké poznání zákonitostí**, které ovlivňují skutečnou realizaci v ozbrojeném zápase. Nejsou-li tyto zákonitosti poznány, pak objektivnost informačních vztahů závisí na subjektivní pravděpodobnosti a ne na pravděpodobnosti jako míře možnosti.

Tento rozbor jsem zaměřil na působení okolí velitelství, šlo tedy o rozbor hmotných vstupů. Měl by přijít rozbor hmotného působení velitelství na okolí, tedy rozbor hmotných výstupů. Vzhledem k tomu, že hmotné výstupy jsou nepatrné a mají malý význam pro modelování ozbrojeného zápasu, jej neuvádím.

Podobnost informačních vztahů

Podobně jako u hmotných vztahů nejdříve si ujasníme, které informační vztahy v ozbrojeném zápase existují, které z nich musíme nejdříve do modelu zavést a které z nich vznikají vlastní činností velitelství v průběhu VŠC.

Rozbor můžeme uskutečnit podle levé poloviny tabulky přílohy 1 a 3. Pro úplnost je přímo v pravé polovině tabulky v příloze 1, bez textového zdůvodnění, uveden rozbor realizace informačních vztahů na VŠC.

Příloha 4 graficky vyjadřuje tok informací mezi nadřízeným (tj. ŘC), velitelstvím divize, velitelstvím pluku, sousedy a podřízeným (tj. RS). V příkladu se předpokládá obvyklý systém VŠC, která jsou zpravidla dvojstupňová, kde hlavní cvičící stupeň je velitelství divize a koncovým stupněm jsou velitelství útvarů divize. Podřízené jednotky útvarů představují koncoví rozhodčí.

Z přílohy je vidět, že **veškeré vstupní informace**, které vstupují do „systému divize“ mají svůj zdroj v ŘC a RS. Právě tak **veškeré výstupní informace** ze „systému divize“ končí u ŘC a RS jako příjemce informací.

Rozbor výstupních informací směřujících k podřízeným ukazuje, že v nich mají rozhodující místo řídicí informace, které jsou produktem vlastnosti „rozhodnutí“. Z rozboru této vlastnosti je zřejmé, že sama o sobě nemá žádný vliv na vlastnosti nepřítele a tím ani jeho chování. Nutná podmínka jejího vlivu je její realizace prostřednictvím jiných vlastností systému „vlastní vojska“, které **působí na nepřítele hmotně**. Toto hmotné působení se však na VŠC vůbec nerealizuje. Jediná realizace hmotného působení vlastnosti „rozhodnutí“ je ve vztahu velitelství divize — velitelství útvaru, kde podřízená velitelství útvarů reagují svým chováním na rozhodnutí velitelství divize.

Podobný je i vztah vlastnosti „rozhodnutí“ nepřítele na systém vlastních vojsk. Ani zde „rozhodnutí“ bez své hmotné realizace nemá vliv na chování systému vlastních vojsk a také při VŠC se hmotně nerealizuje.

V příloze 5 grafické schéma znázorňuje hmotnou realizaci vlastností „rozhodnutí“ obou systémů v ozbrojeném zápase.

Podstatně jiná je však situace na VŠC, kterou graficky vyjadřuje příloha 6. Na schématu jasně vidíme, že reálně existují pouze dva systémy. A sice „systém divize“, který zahrnuje všechna cvičící velitelství a systém ŘC a RS.

V systému ŘC a RS je zahrnuta:

- reálně neexistující součást systému „vlastní vojska“, tj. jednotky útvarů (tedy hmotní vykonavatelé), včetně jejich reálně neexistujících vlastností,

- reálně neexistující systém „nepřítel“, včetně jeho reálně neexistujících vlastností.

Systém ŘC a RS na základě řídicí informace cvičícího velitelství „rozehrává“ situaci a dává cvičícím informace o realizaci jejich rozhodnutí.

Rozborem příloh 1–6 dojdeme k závěru, že na VŠC mohou tvořit model ozbrojeného zápasu (za předpokladu pravdivosti doktrinních zásad) informační vztahy realizované.

- uvnitř „systému divize“,

- na výstupech velitelství divize vedoucích k nadřazenému a sousedům (je-li vyčleněn v ŘC prvek „hrajícího“ souseda a nadřazeného ve skutečné vzdálenosti),

- na výstupech velitelství útvarů k podřízeným a sousedům (je-li vyčleněn prvek v ŘC prvek „hrající“ podřízené a sousedy ve skutečné vzdálenosti).

Na tyto informační vztahy má však značný vliv:

- **struktura velitelství na VŠC**, kde v žádném případě nelze modelovat vliv psychologického stavu a proti dosavadním způsobům řízení cvičení musíme skutečně náročně modelovat hmotné působení na fyzický stav,

- **působení hmotných vztahů**, které lze převést do informačních vztahů. Jejich realizace bude ovšem závislá na poznání zákonitostí ozbrojeného zápasu,

- **všechny vstupní informace od ŘC a RS**, které jednak ukládají úkoly a hlavně však ty, které informují o **realitě ozbrojeného zápasu** a o dynamice jeho průběhu.

Tyto závěry potvrzuje vyhodnocení přílohy 1, které uvádím v tabulce „Hmotné

Hmotné a informační vztahy působící na vlastnosti velitelství

		Rozhodnutí	Přesun	Zabezpečení spojení	Psychický stav	Fyzický stav	Vycvičenost	Celkem
Hmotné vztahy realizované v ozbrojeném zápase		0	27	25	2	21	2	77
na VŠC	Hmotné vztahy reálně na VŠC existující	0	8	11	2	8	1	30
	Hmotné vztahy realizované péčí ŘC a RS	0	1	4	0	1		6
	Hmotné vztahy realizované péčí ŘC a RS jako informované vztahy	0	17	8	0	4		29
	Celkem realizováno	0	26	23	2	13	1	65
	Hmotné vztahy nerealizované v žádné formě	0	1	2	0	8	1	12
Informační vztahy realizované v ozbrojeném zápase		51	0	1	24	0	0	76
na VŠC	Informační vztahy reálně na VŠC existující	3	0	0	0	0	0	3
	Informační vztahy realizované péčí ŘC a RS	47	0	1	0	0	0	48
	Celkem realizováno	50	0	1	0	0	0	51
	Informační vztahy nerealizované	1	0	0	24	0	0	25
Celkem vztahy, které nelze na VŠC vůbec realizovat		1	1	2	24	8	1	37

a informační vztahy působící na vlastnosti velitelství“.

Ukazuje se, že ze 153 vztahů realizovaných v ozbrojeném zápase můžeme na VŠC realizovat pouze 116 vztahů, tj. 76 % a z toho:

— 33 vztahů je objektivně reálných, vzniklých přímo činností velitelství, tj.

pouhých 21 % vztahů. Přitom je nutné uvažovat i zprostředkovaný vliv RS a ŘC přes jiné vztahy,

— 83 vztahů můžeme realizovat pomocí RS a RS a z toho 29 hmotných vztahů zobrazit v informačních vztazích.

V další části se zaměřím na tu část cvičení, která existuje mimo rámec modelu, tj. na modelování „roze hry“ cvičení“.

MODELOVÁNÍ „ROZE HRY“ CVIČENÍ

Z praxe a teorie řízení cvičení známe, že ŘC a RS se při modelování roze hry cvičení opírá o tyto podklady:

- zámysl cvičení a plán provedení cvičení,
- vlastní doktrinální zásady,
- doktrinální zásady nepřítelů,
- konkrétní stav prostředí, tj. terénu a povětrnostní situace,
- stav bojové pohotovosti cvičícího svazku a konkrétního nepřítelů,
- rozhodnutí cvičících velitelství.

V dalším budu tyto podklady jednotlivě rozebírat a posuzovat jenom z toho hlediska, jak umožňují nebo neumožňují objektivní modelování průběhu reálného ozbrojeného zápasu.

Zámysl cvičení a plán provedení cvičení

Právě existence učebních cílů a snaha splnit tyto učební cíle a tím zdokonalit práci cvičících velitelství je brzdou k reálné roze hry cvičení. Z hlediska přípravy velitelství je tato snaha správná a plně opodstatněná. Snižuje však podstatně možnost využití poznatků ze cvičení k ověření nebo i získání nových vědeckých závěrů.

Vlastní doktrinální zásady v této práci chápu jako průnik současných poznatků vojenské vědy, ekonomických možností země a současného hodnocení mezinárodní situace.

Vlastní doktrinální zásady se opírají o společenské vědní disciplíny, které vzhledem k mimořádné složitosti vztahů a nemožnosti plně experimentálně ověřit své hypotetické závěry nezaručují závěry vždy plně vědecké.

V doktríně musíme respektovat i ekonomické možnosti země. Proto nemůžeme v mnoha případech vyhovět požadavkům vojenské vědy a musíme se spokojit určitým kompromisním řešením.

Přitom zpracovatelé cvičení, příslušníci ŘC a RS jsou lidé se všemi klady a chybami, u nichž předpokládáme určitou variabilitu ve znalostech a vysvětlování ustanovení řádů, v nichž jsou doktrinální zá-

věry promítnuty. Z toho důvodu může navíc dojít k chybným závěrům i z hlediska ustanovení řádů.

Doktrinální zásady nepřítelů

Rozbor vlastních doktrinálních zásad se v plném rozsahu vztahuje i na doktrinální zásady nepřítelů. Při jejich využití k roze hry cvičení jsou však zde dva podstatné rozdíly. Jestliže zpracovatel cvičení, ŘC a RS má možnost dokonale zvládnout naše doktrinální zásady vtělené do řádů a předpisů a ostatních pramenů, pak u doktrinálních zásad nepřítelů se musí opírat o materiály získané průzkumem; ty však mohou být zastaralé, mylné a někdy i úmyslně klamné. Druhý podstatný rozdíl tkví v tom, že roze hrávající zná rozhodnutí vlastního velitele, ale rozhodnutí nepřítelů si teprve konstruuje podle jeho předpokládaných zásad vedení ozbrojeného zápasu. Tedy na jedné straně má rozhodnutí, které zpracovalo celé velitelství, jehož příslušníci jsou léta školeni na své funkce s využitím poznatků naší vojenské vědy a na druhé straně několik málo jednotlivců s neúplnými znalostmi závěrů nepřátelské doktríny. Proto ani zde nejsou k dispozici takové podklady, které by plně vyhovovaly požadavkům modelování roze hry cvičení, aby byla adekvátní ozbrojenému zápasu.

Konkrétní stav prostředí

Při VŠC na rozdíl od cvičení s vojsky mnohdy konkrétní stav terénu podceňujeme. V zájmu splnění učebních cílů ne-respektujeme terén a jednotky zasazujeme v takových prostorech, která nedovolují ve skutečnosti jejich rozvinutí.

Proto vlivem snahy splnit učební cíle dané zámyslem cvičení a malé pozornosti, kterou věnujeme skutečnému vlivu prostředí na průběh ozbrojeného zápasu a zvláště vlivem národnostního charakteru vlivu terénu na průběh boje, nemůžeme objektivně realizovat vliv terénu na roze hru cvičení.

Stav bojové pohotovosti cvičícího svazku a konkrétního nepřítel

U divize chápou bojovou pohotovost v širokém slova smyslu — morální politický stav, vycvičenost vojsk a štábu, stav materiálního, technického zabezpečení atd. Pro reálnou rozehru cvičení vychází nejen ze stavu cvičících velitelství, jehož konkrétním obrazem je kvalita výstupních informací, ale i ze stavu vojsk divize, která sice necvičí, ale ve skutečnosti by byla hmotným realizátorem bojových rozkazů a nařízení. Bez přihlídnutí k jejich bojové pohotovosti nemůžeme situaci reálně rozehrát. I když upustíme od požadavku rozehry situací podle konkrétní situace svazku a nepřítel v dané době, nemáme ani dostatek podkladů pro skutečné vědecké zdůvodnění výsledků boje jednotek. Dosavadní způsob výpočtu poměrů sil, který bývá podkladem pro rozehru, nerespektuje organizační rozdíly mezi našimi jednotkami a jednotkami nepřítel. Pro reálné kalkulace chybí reálné časové normy rozvinutí vojska v závislosti na terénu a činnosti nepřítel apod. Lze namítat, že nelze zpracovat tak reálné normy, aby odpovídaly každé terénní situaci a každé variantě činnosti vojsk. S tím vcelku souhlasím, ale tím, že neexistují vůbec žádné normy, necháváme volné pole subjektivnímu rozhodování RS.

Proto ŘC a RS vzhledem k požadavku adekvátního modelování ozbrojeného zápasu nemají dostatek vědecky zdůvodněných podkladů ani norem, aby mohly reálně uvažovat stav bojové pohotovosti obou stran jako východisko pro hodnocení výsledků jejich střetnutí.

Rozhodnutí cvičících velitelství

Jediný skutečně reálný faktor, který má ŘC a RS k dispozici pro rozehru cvičení, je rozhodnutí cvičících velitelství. K úplné jeho realitě však musíme počítat s časem k doručení necvičícím podřízeným stupňům velení, což mnohdy opomíjíme. Chybí však rozhodnutí protější strany, které si musí RS sama konstruovat se všemi nedostatky, které jsem uvedl.

VELITELSKO-ŠTÁBNÍ CVIČENÍ JAKO ZDROJ VĚDECKÝCH POZNATKŮ

Požadavky na hodnotu podkladů pro modelování rozehry cvičení a jejich možnosti kladou přirozenou otázku:

„Co lze od VŠC za současných podmínek očekávat? Vzhledem k tomu, že obsah článku není zaměřen na problematiku VŠC jako metody přípravy velitelů a štábů,

Závěr k rozboru modelování rozehry cvičení

Složitost procesu ozbrojeného zápasu velmi těžko zvládne poměrně slabá koncová rozhodčí služba u jednotlivých velitelství, bez reálných norem, které by dovolily alespoň částečně odstranit značnou dávku subjektivního pojetí, které je zpravidla do „rozehry“ vloženo.

Roztříštěnost koncové RS vede k situacím, že údaje, které se získají o sousedech od nadřízeného a od podřízeného se často velmi liší.

Podobný problém je s informačními vstupy od „podřízených“, kteří jsou mimo rámec „systému divize“. Malé početní stavby koncových rozhodčích a jejich rozdílná kvalita vedou k řadě nepravidelností při rozehře zpráv od podřízených. Situace na bojišti probíhá spojitě, ale informace o této situaci jsou diskrétní, což způsobuje nebezpečí, že cvičící velitelství dostane informaci, která bude mít sice velkou sémantickou hodnotu, avšak vlivem zpoždění malou pragmatickou hodnotu; velitel již nestačí na vzniklou situaci reagovat. Jde zde v zásadě o přerůstání kvantitativní v kvalitativní a o problém postřehnutí změny kvality, kterou by velitelé a štáby bojující na frontě poměrně rychle postřehli a hlásili právě tehdy, když by začínalo narůstání této kvantitativní změny. Praxe na cvičení však probíhá jinak. Hlášení jsou stereotypně podávána po určitých časových intervalech a to zpravidla tak, že velitel je postaven před nutnost přijmout ihned rozhodnutí, protože situace již tak nazrála, že další odklad rozhodnutí je nemožný.

Tento nepřirozený stav způsobuje i plán provedení cvičení, který řeší zpravidla jen takové situace, které vyžadují konkrétního rozhodnutí cvičícího velitelského stupně.

Studium takového cyklu práce velitelství nemůže dát obraz o práci velitelství v poli. Dovoluje pouze studovat práci velitelství za podmínek, že je informováno o situaci skoky a nebo jak probíhá tok takové informace, když je dána v informačním souboru.

bů, ale pouze na možnosti jeho využití pro získání vědeckých podkladů, mohu odpovědět na dvě otázky:

— jak lze VŠC využít k vědeckým poznatkům v oblasti taktiky a operačního umění,

— jak lze VŠC využít k vědeckým zá-

věrům v oblasti procesů probíhajících v „systému divize“.

Odpověď na tyto otázky obsahuje jednak rozbor v předcházející části článku, kde jsem ukázal, v čem a za jakých podmínek je VŠC adekvátním modelem ozbrojeného zápasu a jednak rozbor stupně splnění požadavků formulovaných v podkladech modelování „rozehry“ cvičení.

Velitelsko-štabní cvičení jako podklad pro získání vědeckých poznatků v oblasti taktiky a operačního umění¹⁾

Ukázal jsem, že vzhledem k hloubce současného poznání zákonitostí ozbrojeného zápasu a nemožnosti plné verifikace přijatých hypotéz, má pravdivostní hodnota těchto parametrů pouze pravděpodobnostní charakter. Proto, i když úroveň jejich poznání vyhovuje pro řízení cvičení, protože umožňuje splnit učební cíle, nemůže vyhovovat k získání vědeckých poznatků v oblasti taktiky a operačního umění. Očekávat, že lze na velitelsko-štabních cvičeních prověřit a nebo potvrdit určité taktické a nebo operační závěry, kromě procesů reálně probíhajících uvnitř „systému divize“, je nereálné.

Skutečnost, že veškerá činnost vojsk se modeluje mimo rámec „systému divize“ a že je zcela uměle rozehrána ŘC a RS ukazuje, že při VŠC v žádném případě nelze prověřit i ty nejprimitivnější taktické, nebo operační zásady (kromě obrany VS apod.). Konečně mohu konstatovat, že cvičení je rozehráváno podle předem zpracovaných taktických a operačních zásad. V případě, že skutečně odpovídají zákonitostem ozbrojeného zápasu, pak je zbytečné je verifikovat a pokud neodpovídají, pak na VŠC nelze jejich nesprávnost odhalit. Dokladem o správnosti tohoto závěru je řada velitelsko-štabních cvičení v 50. letech, kde jsme kalkulovali s tempem útoku 70 km při převaze nepřítele v jaderných prostředcích a kdy vlastní vojska nebyla motorizována.

Z hlediska vztahu VŠC jako modelu teorie vojenského umění nemůžeme konstatovat, že VŠC může zjistit, do jaké míry je v praxi cvičícího velitelství správně používáno závěrů této teorie, respektive doktrinních zásad (tím se ale nijak nepotvrzuje jejich pravdivost). Dále můžeme posoudit takové zásady, které se projevují přímo v chování „systému divize“ jako např. je-li tempo útoku tak vysoké,

že velitelská stanoviště se nestačí přemísťovat a zároveň velet, nebo když se řadí zásada takového rozptýlení jednotlivých prvků místa velení, že je za současných možností spojení vážně narušena součinnost uvnitř míst velení apod. Ovšem vyhodnocení takových zkušeností vyžaduje objektivní přístup ke studiu VŠC jako modelu teorie vojenského umění a nezaměňovat fakta za zbožná přání, jak někdy v minulosti bylo zvykem.

Velitelsko-štabní cvičení jako model ozbrojeného zápasu, který dovoluje získat vědecké poznatky v oblasti teorie velení

Vidíme, že z VŠC nelze získat jiné poznatky, mající nějakou vědeckou hodnotu, než ze „systému divize“. I zde je jejich hodnota závislá na splnění řady požadavků, které do určité míry nelze při současné organizaci cvičení a hloubce poznání teorie vojenského umění splnit.

Na druhé straně víme, že VŠC jsou modelem doktríny a tedy předpokládané činnosti velitelství v ozbrojeném zápasu a to modelem, který odpovídá současným našim názorům na vedení ozbrojeného zápasu. Není sporu o tom, že podle těchto názorů bychom vedli příští možnou válku, nebo aspoň její počátek a proto musíme využít i ve vědecké práci možnosti zkoumat chování velitelství na velitelsko-štabních cvičeních.

Toto pojetí vychází z těchto předpokladů:

— závěry doktríny uznáváme za objektivně správné, odrážející pravdivě zákonitosti ozbrojeného zápasu,

— zabezpečíme správnou délku velitelsko-štabního cvičení; ŘC a RS zabezpečí převedení hmotných vstupů na „systém divize“ do informačních vstupů a že bude přísně dbát na respektování tohoto působení,

— rozhodčí službu organizujeme tak, aby byla schopna reálně rozehrávat možný průběh boje (operace) a jemu odpovídající vstupní informace do „systému divize“.

Velitelství jsou však organizační soustavy, kde rozhodujícím prvkem jsou lidé, které nelze vtěsnat do jednotné šablony. I když jednotlivá velitelství jsou organizována podle stejných tabulek a jejich příslušníci školeni podle stejných řádů a předpisů, zvláštnosti každého subjektu jsou tak veliké, že značně ovlivní činnost jednotlivých pracovních kolektivů. Osobní rysy velitele a náčelníka štábu a jejich znalosti se velmi značně promítají do celé činnosti velitelství. Existenci těchto subjektivních elementů musíme respektovat

¹⁾ V tomto případě chápou taktiku a operační umění v užším slova smyslu, tzn. bez teorie velení, kterou řešíme v další části v rozboru „systému divize“.

při všech výzkumech v „systému divize“. Proto s výsledky těchto výzkumů pracujeme velmi opatrně a chápeme je spíše jako tendence, než jako zaručeně prověřená fakta.

Zkušenosti ze sociologických výzkumů ukazují, že k získání prověřených vědeckých faktů je nutné velké množství pozorování, která umožňují statisticky vyhodnotit a tím i zpracovat závěry s určitým pravděpodobnostním rozložením, které umožní určit správnost prověřované hypotézy. Z tohoto hlediska je otázka (na niž by měl odpovědět konkrétní výzkum), zda počet cvičení s vojsky a VŠC v ČSLA je dostatečný, abychom mohli vytvořit dostatečně velký soubor pozorování. Statistické vyhodnocování má totiž cenu pouze tehdy, je-li vypracováno z podkladů, které jsme získali alespoň přibližně ve stejných podmínkách. To znamená velitelско-štábních cvičení při stejném organizačním složení velitelství, při jejich stejné odborné

a sociální úrovni, ve stejných podmínkách, na stejné téma a při stejných požadavcích ŘC.

Je proto zřejmé, že pravděpodobně není v silách naší armády toto (pro stupeň velení divize a tím méně pro stupeň armády) splnit. Vždyť zpravidla každá divize (nemluvě již o poměrně malém počtu divizních VŠC probíhajících v jediném výcvikovém roce) cvičí v jiném terénu a na jiné téma. Shrnovat výsledky pozorování z několika výcvikových roků není správné a to z toho důvodu, že se mění jak připravenost velitelství, tak taktické a operační zásady a tak i požadavky na problémy, na které by se mělo soustředit úsilí práce velitelství.

Z těchto důvodů budou výsledky získané výzkumem na VŠC pouze projevem určitých tendencí, které budeme v další vědecké práci respektovat, ale i pečlivě vážit i za předpokladu, že budou splněny všechny požadavky na organizaci VŠC.

ZÁVĚR

Rozbor velitelско-štábního cvičení jako modelu ozbrojeného zápasu mi dovoluje formulovat tyto závěry:

1. VŠC považujeme za model pouze té části ozbrojeného zápasu, jejímž hmotným nositelem je „systém divize“, tzn. uvnitř cvičících velitelství, ve vztazích mezi nimi, a na jejich výstupech. V žádném případě je nepovažujeme za model zahrnující bojovou (operační) činnost vojsk. Z toho důvodu není zdrojem poznání v oblasti taktiky a operačního umění.

2. VŠC může být relativně pravdivým modelem chování „systému divize“ v ozbrojeném zápase za těchto podmínek:

a) závěry doktríny uznáváme za objektivně správné, pravdivě odrážející zákonitosti ozbrojeného zápasu;

b) vytvoří-li ŘC a RS takové podmínky, aby struktura velitelství na VŠC odpovídala struktuře velitelství v ozbrojeném zápase, což vyžaduje:

— upravit délku cvičení v souladu s délkou frontové operace,

— bezpodmínečně dodržet tabulky válečných počtů a to jak v osobách, tak v materiálu a nevytvářet funkce, které v tabulkách nejsou (např. styčné důstojníky),

— rozehrout cvičení dosáhnout stejné intenzity práce příslušníků velitelství jako v ozbrojeném zápase,

— vyžadovat na cvičeních plnění jen takových úkolů, které mají v ozbrojeném zápase svoje zdůvodnění a odstranit různě

formální zbytečnosti a služby pro ŘC a RS,

— ve spojovací soustavě vytvořit stejné podmínky jako v ozbrojeném zápase, tzn. odpovídající rozsah rušení, obsazení frekvencí vlastními vojsky a nepřitelem;

c) hmotné působení okolí (nepřítel, vlastní vojsk a prostředků) na „systém divize“ převede ŘC a RS na informační působení a zabezpečení odpovídající reakci u cvičících, což vyžaduje:

— respektovat stupeň průchodnosti terénu a komunikací v závislosti na jejich poškození činností vlastních vojsk a nepřítelů, zamoření, ženijní úpravy, účinku palby všeho druhu, obsazení všeho druhu, obsazení přesuny vlastních vojsk a vlivu povětrnostních podmínek,

— rozmístit koncové rozhodčí na skutečné vzdálenosti, reálně rozmístit a přemístit místa velení cvičících velitelství i necvičících velitelství, podřízených, nadřízeného a sousedů,

— mít proporciální materiálně technické zabezpečení cvičících velitelství s přihlédnutím na úkoly zásobovacích a opravárenských prostředků ve prospěch celé divize (pluku, armády),

— proporciálně vyřazovat příslušníky velitelství a jeho techniku jako následek nepřátelských úderů všeho druhu,

— přesně rozehrávat radiační situace v prostoru činnosti velitelství a jeho příslušníků a zabezpečit, aby ji všichni cvičící přísně respektovali;

d) reálně rozehrávat cvičení na základě dokonalého zvládnutí vlastní doktríny, poznatků o možné činnosti nepřítelů a rozhodování cvičících velitelství tak, aby odpovídalo skutečnému možnému průběhu ozbrojeného zápasu a nebo aby se mu značně přibližovalo, což vyžaduje:

- dokonale organizovat a centrálně řídit koncovou rozhodčí službu, vybavenou spolehlivým spojením umožňujícím okamžitý přenos informací od koncových rozhodčích k řídicímu centru a naopak.

- vytvořit časové normy pronikání informací jednotlivými stupni velení až k družstvu a tanku a časové normy činnosti vojsk, aby byla odstraněna značná dávka subjektivity, která v této oblasti při realizaci rozhodnutí cvičících velitelství existuje,

- vypracovat kvalitativní podklady pro výpočty poměru sil, abychom mohli reálně vyhodnocovat situace obou stran,

- zabezpečit takové vstupní informace do „systému divize“, v takovém čase a na takových vstupech, které by odpovídaly reálnému vývoji boje a operace a dynamice jejich průběhu.

I při splnění těchto podmínek počítám s tím, že:

- nikdy nebudeme moci modelovat psychický stav příslušníků velitelství v konkrétní situaci ozbrojeného zápasu, protože nebudou existovat jemu odpovídající motivační faktory a budou působit jiné motivační faktory, vyplývající z mírového života příslušného velitelství;

- výsledky získané pozorováním na těchto VŠC budou zobrazovat chování konkrétního velitelství, které bude značně ovlivněno lidským subjektem v něm zařazeným a to jmenovitě subjektem velitele a náčelníka štábu; to může vést i k některým zcela nelogickým výsledkům.

Máme-li tedy VŠC využít jako analytického modelu ve výzkumu v oblasti teorie velení, pak je nutné:

- zabezpečit velitelsko-štabní cvičení podle bodu ad 2),

- uskutečnit výzkumy na takovém počtu cvičení a za tak stejných podmínek, aby výsledky byly statisticky vyhodnotitelné.

Vzhledem k nemožnosti modelování psychického stavu a přesného prověření pravdivosti všech závěrů doktríny, nelze brát výsledky těchto výzkumů jako absolutně správné, jako potvrzené zákonitosti, ale jen jako projevy určitých tendencí.

Působení vlastností prvků systému „vlastní vojska“, systému „nepřítel“ a „okolí“ na vlastnosti prvků „velitelství“.

Vlastnosti prvků systému „vlastní vojska“

			Vlastnosti prvku „velitelství“											
			v ozbrojeném zápase					na VŠC						
			Rozhodnutí	Přesun	Zabezp. spoj.	Psych. stav	Fyzic. stav	Vycvičenost	Rozhodnutí	Přesun	Zabezp. spojení	Psych. stav	Fyzic. stav	Vycvičenost
Rozhodnutí			i		h				i		h?			
Průzkum			i		h	i			i?		h?			
Palba	Klasická	Pěší	i						i?					
		Děl.	i		h	i			i?		h			
		Let.	i		h	i			i?		h			
		Raket.	i		h	i			i?		h			
	Jaderná	Ničení	i	h	h	i			i?	i?	h			
		Radiace	i	h		i			i?	i?				
	Chemická		i	h		i			i?	i?				
Pohyb	Přesun	i	h	h		h		i?	i?	h?		h		
	Bojový	i						i?						
Žen. zabez.	Pohybu	i	h			h		i?	i?			h?		
	Ochrany vojsk	i		h	i	h		i?						
	Maskování	i		h	i			i?						
	Zatargasování	i	h					i?	i?					
Chemické zabezpečení			i	h		i	h		i?	h			h	
Zabezpečení spojení			i	h		i	h		i?	h?			h	
Mat. tech. zab.	Přísuny		i	h	h	i	h		i?	h	h		h	
	Odsuny		i	h	h				i?	h	h			
	Opravy		i	h	h	i	h		i?	h	h		h	
Zdravotní zabezpečení			i			i			i?					
Psychický stav			i	h	h		h	h						
Fyzický stav			i	h	h	h		h	i	h	h	h		h
Vycvičenost			i	h	h	h	h		i	h	h	h	h	

Legenda: i = informační vztah
h = hmotný vztah

i? = informační vztah realizovaný RS a ŘC
h? = hmotný vztah realizovaný RS a ŘC

Působení vlastností prvku „velitelství“ na vlastnosti ostatních prvků systému „vlastní vojska“, systém „nepřítel“ a okolí

			Vlastnosti prvku „velitelství“					
			Rozhodnutí	Přesun	Zabezp. spojení	Psychický stav	Fyzický stav	Vycvičenost
Vlastnosti prvků systému „vlastní vojska“	Rozhodnutí		i		h			
	průzkum		i		h			
	Palba	Klasická	Pěší	i	h			
			Děl.	i	h			
			Let.	i	h			
			Raket.	i	h			
		Jaderná	Ničení	i	h			
			Radiace	i	h			
		Chemická		i	h			
	Pohyb	Přesun		i	h	h		
		Bojový		i		h		
	Žen. zab.	Pohybu		i		h		
		Ochrany vojsk		i		h		
		Maskování		i		h		
		Zatarasování		i		h		
	Chem. zabezpečení			i		h		
	Zabezpečení spojení			i	h			
	Mat. tech. zab.	Přísuny		i		h		
		Odsuny		i		h		
		Opravy		i		h		
	Zdravotní zabezpečení			i		h		
	Psychický stav			i				
	Fyzický stav			i				
	Vycvičenost							

			Vlastnosti prvku „velitelství“																
			v ozbrojeném zápase					na VŠC											
			Rozhodnutí	Přesun	Zabezp. spoj.	Psych. stav	Fyzic. stav	Vycvičenost	Rozhodnutí	Přesun	Zabezp. spoj.	Psych. stav	Fyzic. stav	Vycvičenost					
Vlastnosti systému „nepřítel“	Rozhodnutí																		
	Průzkum		i		i	i			i?		i?								
	Palba	Klasická	Pěší	i	h		i	h		i?	i?								
			Děl.	i	h	h	i	h		i?	i?	i?							
			Let.	i	h	h	i	h		i?	i?	i?							
			Raket.	i	h	h	i	h		i?	i?	i?							
		Jaderná	Ničení	i	h	h	i	h		i?	i?	i?							
			Radiace	i	h	h	i	h		i?	i?	i?				i?			
		Chemická		i	h	h	i	h		i?	i?	i?				i?			
	Pohyb	Přesun	i							i?									
		Bojový	i							i?									
	Žen. zab.	Pohybu	i							i?									
		Ochrany vojsk	i							i?									
		Maskování	i							i?									
		Zatarasování	i	h						i?									
	Chem. zabezpečení		i							i?									
	Zabezpečení spojení		i		h					i?		h?							
	Mat. tech. zab.	Přísuny	i							i?									
		Odsuny	i							i?									
		Opravy	i							i?									
	Zdravotní zabezpečení		i							i?									
	Psychický stav		i							i?									
	Fyzický stav		i							i?									
	Vycvičenost		i							i?									
Okolí	Komunikace	Průchodné	i	h	h		h		i?	h	h		h						
		Neprůchodné	i	h	h	i	h		i?	i?	i?								
	Terén	Průchodný	i	h	h		h		i?	h	h		h						
		Neprůchodný	i	h	h	i	h		i?	i?	i?								
		Zamořený	i	h	h	i	h		i?	i?	i?				i?				
	Ovzduší zamořené		i	h		i	h		i?	i?					i?				
Celkem vztahů		h	77		27	25	2	21	2		9	15	2	9	1	36			
		i	76	51		1	24			50	17	9		4		80			
		C	153	51	27	26	26	21	2	50	26	24	2	13	1	116			
Z toho		h?								1	4			1		6			
		i?								47	17	9		4		77			
		Celkem								47	18	13		5		83			

			Rozhodnutí	Přesun	Zab. spoj.	Psych. stav	Fyzic. stav	Vycvičenost
Vlastnosti systému „nepřítel“	Rozhodnutí							
	Průzkum			i	i	i	i	i
	Palba	Klasická	Pěší					
			Děl.					
			Let.					
			Raket.					
		Jaderná	Ničení					
			Radiace					
	Chemická							
		Pohyb	Přesun					
	Bojový							
	Žen. zab.	Pohybu						
		Ochrany vojsk						
		Maskování						
		Zatarasování						
	Chemické zabezpečení							
	Zabezpečení spojení							
	Mat. tech. zab.	Přísuny						
		Odsuny						
		Opravy						
	Zdravotní zabezpečení							
	Psychický stav							
	Fyzický stav							
	Vycvičenost							
Okolí	Komuni- kace	Průchodné		h				h
		Neprůchodné						h
	Terén			h				h
		Průchodný						h
		Neprůchodný		h				h
	Ovzduší	Zamořené		h				h
Celkem	h		6	20			6	32
	i	23	1	1	1	1	1	28
	Celkem	23	7	21	1	1	7	60

Vzájemné působení vlastností prvku „velitelství“

a) v ozbrojeném zápase

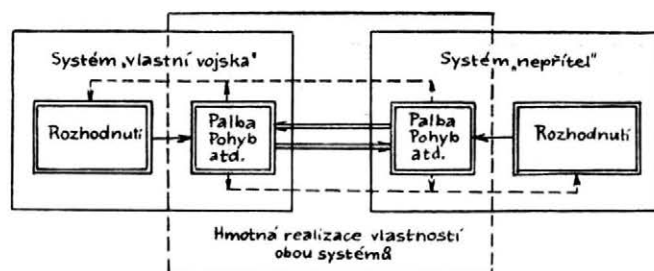
	Rozhodnutí	Přesun	Zabezpečení spojení	Psychický stav	Fyzický stav	Vycvičenost
Rozhodnutí		h	h	h	h	h
Přesun	i		h	h	h	h
Zabezpečení spojení	i	h		h	h	h
Psychický stav		h	h		h	h
Fyzický stav		h	h	h		h
Vycvičenost				h	h	

b) na velitelsko-štábním cvičení

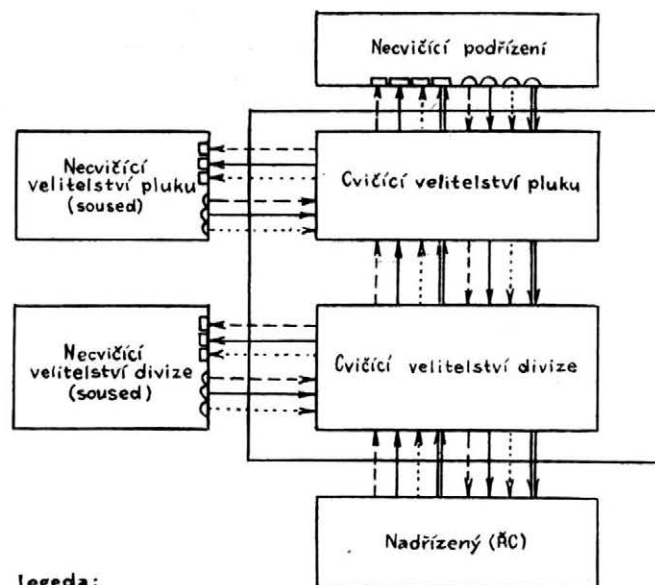
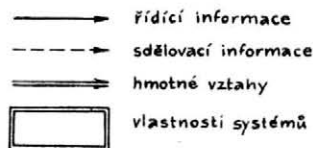
	Rozhodnutí	Přesun	Zabezpečení spojení	Psychický stav	Fyzický stav	Vycvičenost
Rozhodnutí		h?	h?	h?	h	h
Přesun	i		h?	h?	h	h
Zabezpečení spojení	i	h		h	h	h
Psychický stav		h	h?		h	h
Fyzický stav		h	h?	h?		h
Vycvičenost				h?	h	

Legenda:

? = neodpovídá plně situaci v ozbrojeném zápase

Legenda:

Legenda:

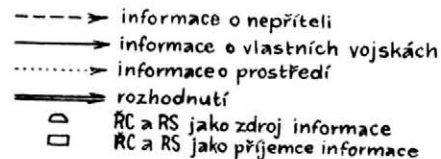
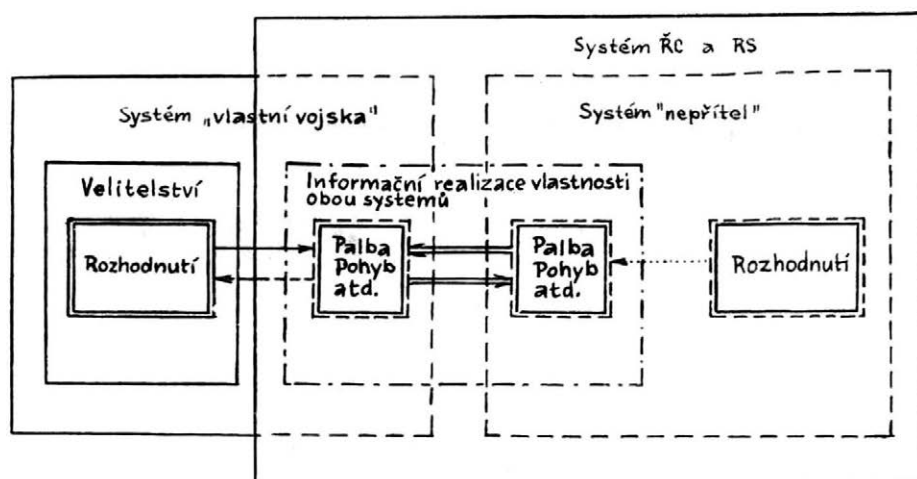

Schéma realizace vlastnosti „rozhodnutí“ při VŠC

Legenda:

- řídicí informace
- - - - - sdělovací informace
- ==> hmotné vztahy reálně neexistující
-> řídicí informace reálně neexistující
- vlastnost reálně existující
- ▣ vlastnosti reálně neexistující
- - - - - systém reálně neexistující
- - - - - systém částečně reálně neexistující
- systém reálně existující